

Баланың пікірін ескеру қазидаты:

отбасының дауларда жүзеге асу ерекшелігі (3)

Отбасы - баланың ең алғашқы қалыптасқан әлеуметтік, туыстық ортасы. Адамның қандық азымат басып өсуі, өмірге деген көзқарасы және тағы да басқа қандай да қажеттілігі бір зоттарға деген қатынасы жатықадан басталады. Егер де, кіші жастан бастап зорық-зымдықтың күштері баса, отбасының жыуықты сезінбесе, баланыңта әлеуметтік қатынаға бауыпті тұрға бауы әбден мүмкін. Менің ойымша, баланың пікірін ескеру- бауытты баланың шарты қалтамасыз етуге апаратын жол.

Бұл жасөспірім қазидаты қай жағдайда ескеріледі? Нелізінде, отбасының басты бәлігіне- бауыпшінге құлақ салу әрдайым ескеріліп отырылуы қажет. Жалпыап ойтсақ, бала сөзі не шешімі, отбасы дауларында жүзеге асады. Омыса келтірсек, екі б Р-кең азаматтары заң бәйымша некеле тұрып, шатықурақ құрады.

Бірнеше жыи араға салып сәбімі атаңады. Бірақ-та, бір-екі жыи өткен сәң отбасының мәселер пайда бала бастайды. Қиықентімі адоң өсіп келеді. Жасөспірім 10-шы туыған күні өткеннен кейін, ері-зайыптылар ажырасамыз деп шешімі. б Р Конституциясы бәйымша бала 10-жасқа тамыр, ойлау қабілеті қалпында баса, ата-анасының қайсысымен жалғастырып өмір сүруге таңдау дауысы бар. Әрине, Ата заңымыз әрзаман ана мен баланың жалында, бірақ баланың таңдау құқымы бар.

1989 жыи Біріккен Ұлттар Ұйымының шешімі бәйымша "Бала құқығы декларациясына" қол қойыды. Қазақстан Республикасы б ҰҰ-ның құрамына кірген сәттен бастап, баланың отбасыдағы, қандағы арнын, психологиясы, моральдық және

физикалық денсаулығын қарастырады. Бала - біздің болашағымыз. Келесі ұрпаққа жақсы тәрбие беру, өкпелі жастарды қампастыру, зорлық-зомбылықсыз, бейбіт ортада өсіру - бұқаралық-қаржылық актіге айнадыру керектігі бар көрініс. Мемлекетіміз осындай мәселелерге көңіл аударса, бізкім, елімізде аман-ауа райы пайызы төмендеп, баланың өз-өзіне қол салу жемілігі азайар ма еді? Осының бәрі баланың, жастардың пікірін ескеру сияқты мән берімейтін қамқандардан басталады.

Төбесіне ауыз сөздің мәңгілік түйінін айта кетсем, отбасымыз дауларда, мемлекеттік, шаралық мәселерде жас-өспірімдерге ұлағ салу маңызды. Тіпті, тарихқа көз жүгіртсек, "Қырмырақ сатысты" қазіргі АҚШ елінен және Ресей елінен шығарып салып, мен Қам елдер арасындағы сатысты мәлі зона бала сөзімен тартып-қондырып сияқты жүйелер бар. Сол сияқты, отбасында сөзмен қалу мүмкіндіктері бар шығар. Өзім қаралды ұйымдарда ата-аналар мен балалар арасындағы қатынасты нығайтуға кезес беремін.